РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

23 октомври 2008 година *

По дело C-274/05

с предмет иск за установяване на неизпълнение на задължения, предявен на основание член 226 ЕО на 4 юли 2005 г.,

Комисия на Европейските общности, за която се явяват г-н G. Zavvos и г-н H. Støvlbæk, в качеството на представители, със съдебен адрес в Люксембург,

ищец,

срещу

Република Гърция, за която се явява г-жа E. Skandalou, в качеството на представител, със съдебен адрес в Люксембург,

ответник,

* Език на производството: гръцки.

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: г-н C. W. A. Timmermans, председател на състав, г-н J.-C. Bonichot, г-н K. Schiemann (докладчик), г-н J. Makarczyk и г-н L. Bay Larsen, съдии,

генерален адвокат: г-н Y. Bot,
секретар: г-н L. Hewlett, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 18 януари 2007 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 19 април 2007 г.,

постанови настоящото

Решение

1 С исковата си молба Комисията на Европейските общности иска от Съда да установи, че:

— като не признава дипломите, издадени от компетентните органи на друга държава членка в рамките на осъществявани при условията на франчайзинг обучения,

— като предвижда прилагането на компенсаторни мерки в по-голям брой случаи, отколкото директивата допуска,

— като предоставя на Съвета, отговарящ за приравняването на професионалните квалификации в документите за висше образование (Symvoulio Anagnoriseos Epangelmatikis Isotimias Titlon Tritovathmias Ekpaidefsis, наричан по-нататък „Saeitte"), правомощието да преценява дали „учебното заведение, в което молителят е завършил обучението си, спада към системата на висшето образование" и в каква степен „молителят притежава необходимия професионален опит, в случай че продължителността на обучението е поне с една година по-малка от изискваната в Гърция за упражняването на същата професия,

— като не взема предвид професионалното признаване на квалификациите относно длъжностите, изпълнявани в публичния сектор, и вписването в Техническата камара на Гърция и

— като изисква за вписването в посочената Техническа камара представянето на удостоверяващи документи, заверени от гръцки консулски орган и преведени от министерството на външните работи или от адвокат,

Република Гърция не е изпълнила задълженията, които има по силата на членове 1, 3, 4, 7, 8 и 10 от Директива 89/48/ЕИО на Съвета от 21 декември 1988 година относно обща система за признаване на дипломите за висше образование, издадени след завършването на професионално образование и обучение с минимална продължителност от три години (ОВ L 19, стр. 16; Специално издание на български език, 2007 г.; глава 5, том 2, стр. 76), изменена с Директива 2001/19/ЕО

на Европейския Парламент и на Съвета от 14 май 2001 година (ОВ L 206, стр. 1; Специално издание на български език 2007 г., глава 5, том 6, стр. 60, наричана по-нататък „Директива 89/48“).

2 Основният правен въпрос, който се поставя по настоящото дело, е аналогичен на повдигнатия по дело Комисия/Испания, по което е постановено Решение с днешна дата (C-286/06, Сборник, стр. I-8025). И двете дела засягат въпроса до каква степен може да се прави позоваване на разпоредбите на Директива 89/48, за да бъде задължена държава членка да признае дипломи, издадени след получено на нейната собствена територия образование от органите на друга държава членка.

Правна уредба

Общностна правна уредба

3 От трето и четвърто съображение от Директива 89/48 следва, че тя има за предмет да въведе обща система за признаване на дипломите, целяща да улесни европейските граждани при упражняване на всички професионални дейности, подчинени, в дадена приемаща държава членка, на завършването на обучение, получено след средното образование, доколкото те притежават дипломи, които

ги подготвят за тези дейности, удостоверяват завършването на образователен цикъл с минимална продължителност от три години и са издадени в друга държава членка.

Понятието „диплома“

4 Член 1, буква а) от Директива 89/48 гласи:

„По смисъла на настоящата директива

а) „диплома“ е всяка диплома, удостоверение или други документи за официална квалификация или всяка съвкупност от такива дипломи, удостоверения или други документи:

— които са издадени от компетентния орган в държава членка, определен като такъв от законовите, подзаконовите или административните разпоредби на тази държава,

— които показват, че титулярът е завършил успешно курс на образование след средното образование с минимална продължителност от три години или с равностойна продължителност на непълна заетост в университет или във висше учебно заведение, или в друго учебно заведение

с равностойно равнище на обучение, и при необходимост, че той е завършил успешно професионалното обучение, което се изисква в допълнение към курса на образование след средното образование, и

— от които е видно, че титулярът притежава изискваните професионални квалификации за достъп или за упражняване на регламентирана професия в тази държава членка,

доколкото образованието, за което е издадена тази диплома, удостоверение или други документи за официална квалификация, в преобладаващата си част е получено в Общността, или доколкото неговият титуляр има професионален стаж от три години, удостоверен от държавата членка, която е признала неговата диплома, удостоверение или други документи за официална квалификация, издадени в трета страна.

Приема се за диплома по смисъла на първа алинея всяка диплома, удостоверение или други документи за официална квалификация, или всяка съвкупност от такива дипломи, удостоверения или други документи, които са издадени от компетентните органи на държава членка, доколкото тя удостоверява обучение, което е придобито в Общността и е признато от компетентния орган на тази държава членка, че има равностойно равнище и дава същите права за достъп или за упражняване на регламентирана професия“.

Задължение за признаване

5 Член 3, първа алинея от Директива № 89/48 гласи, че приемаща държава членка, която подчинява достъпа до дадена професия на притежаването на диплома, не може поради липса на квалификация да откаже на гражданин на държава членка да има достъп до тази професия, ако молителят твърди, че има квалификации, посочени в тази разпоредба. Това е така по-специално когато молителят притежава дипломата, която е изисквана в друга държава членка за достъп или за упражняване на същата тази професия на нейна територия и която е получена в държава членка.

Компенсаторни мерки

6 Независимо от член 3 от Директива 89/48, член 4 от същата директива допуска приемащата държава членка да изисква от молителя, при някои определени в тази разпоредба хипотези, да докаже, че притежава професионален опит с определена продължителност, да положи стаж за приспособяване в продължение на най-много три години или да се яви на изпит за правоспособност (наричани по-нататък „компенсаторни мерки“).

7 Съгласно член 4, параграф 1, буква б), трета алинея от Директива 89/48 приемащата държава членка, която налага компенсаторни мерки, трябва по принцип да предостави на молителя възможността да избира между стажа за приспособяване и изпита за правоспособност. Чрез дерогация от този принцип приемащата държава членка може да изисква или стаж за приспособяване, или изпит за правоспособност за професиите, „за чието упражняване се изисква точно познаване на националното право и чийто съществен и постоянен елемент е даването на съвети и/или оказването на помощ по националното право“. Въвеждането на дерогации от възможността на молителя да избира за други професии е подчинено на предвидената в член 10 от същата директива процедура,

която предполага в частност предоставяне на Комисията на проекта за дерогация и дава възможност на същата да представи възражения в срок от три месеца, считано от нотификацията му.

Разпоредби относно професиите, регламентирани от признати от държавата сдружения или организации

8 Член 1, буква г) от Директива 89/48 прави разграничение между професионалните дейности, регламентирани пряко или непряко от държавата, и тези, които са регламентирани от признати от държавата сдружения или организации. Според тази разпоредба:

„регламентирана професионална дейност“ е професионалната дейност, достъпът до която или нейното упражняване, или условията и редът за упражняване в една държава членка са подчинени, пряко или непряко, от законовите, подзаконовите или административните разпоредби, на притежаването на диплома. В частност условия и ред за упражняване на регламентирана професионална дейност са:

— упражняването на дейност под професионално звание, доколкото притежаването на това звание е разрешено единствено на притежателите на диплома, определена от законовите, подзаконовите или административните разпоредби,

— упражняването на професионална дейност в областта на здравеопазването, доколкото националният режим подчинява възнаграждението и/или заплащането на тази дейност на притежаването на диплома.

Когато не се прилага първата алинея, приема се за регламентирана професионална дейност професионалната дейност, която се упражнява от членовете на сдружение или организация, чиято цел е да насърчава и да поддържа високо равнище във въпросната професионална област и която с оглед постигането на тази цел е призната от държавата членка под специална форма, и:

— издава диплома на своите членове,

— изисква спазването на професионални правила, установени от нея, и

— им предоставя правото да се ползват от звание, съкращение или качество, което съответства на тази диплома.

Неизчерпателен списък на сдруженията или организациите, които към момента на приемането на настоящата директива отговарят на условията по алинея втора, се съдържа в приложението. Винаги, когато държава членка признава сдружение или организация, съгласно втора алинея, тя уведомява за това Комисията, която публикува тази информация в *Официален вестник на Европейските общности*“.

9 Член 7, параграф 3 от Директива 89/48, който съдържа специална разпоредба за професиите, регламентирани от сдружение или организация по смисъла на член 1, буква г), втора алинея от същата директива, има следното съдържание:

„Когато в приемащата държава членка дадена професия е регламентирана от сдружение или организация, визирани в член 1, буква г), гражданите на държавите членки нямат право да използват професионалното звание, присвоено от тази организация или сдружение, или от неговото съкращение, ако не представят доказателства за членство в споменатата организация или сдружение.

Когато сдружението или организацията подчиняват придобиването на членство на определени квалификации, те могат да постъпват така по отношение на гражданите на други държави членки, които притежават диплома по смисъла на член 1, буква а) или официална квалификация по смисъла на член 3, буква б), само при предвидените в настоящата директива условия, и по-специално членове 3 и 4.“

Доказателства, които могат да бъдат изисквани от приемащата държава членка

10 По силата на член 8, параграф 1 от Директива 89/48 приемащата държава членка приема като доказателство, че са изпълнени условията на членове 3 и 4, удостоверенията и документите, издадени от компетентните органи на държавите членки, които заинтересованото лице трябва да приложи като доказателство към молбата си за упражняване на съответната професия.

Национална правна уредба

11 Президентски указ 165/2000 от 28 юни 2000 г. (FEK A' 149), изменен с президентски укази 373/2001 от 22 октомври 2001 г. (FEK A' 251) и 385/2002 от 23 декември 2002 г. (FEK A' 334, наричан по-нататък „Указ 165/2000“) има за цел да транспонира Директива 89/48 в гръцкия правов ред.

12 Член 10 от Указ 165/2000 предоставя изключителна компетентност на Saeitte, който по силата на член 11 от същия указ има за задача да се произнася по молбите за признаване на дипломите за висше образование, попадащи в приложното поле на Директива 89/48.

13 Доколкото с оплакванията си Комисията оспорва конкретни разпоредби на националното право, същите ще бъдат идентифицирани при преценката на посочените оплаквания.

Досъдебна процедура

14 След направени от 37 частноправни субекти оплаквания, Комисията приема, че гръцката правна уредба не е съобразена с Директива 89/48 по няколко въпроса.

Поради това тя изпраща на Република Гърция официално уведомително писмо, последвано на 21 декември същата година от допълнително официално уведомително писмо. Република Гърция отговаря на тези писма съответно на 12 октомври 2001 г. и на 13 март 2002 г.

15 Тъй като смята, че тези отговори не са задоволителни, на 1 юли 2002 г. Комисията изпраща на Република Гърция мотивирано становище, а на 9 юли 2004 г. — допълнително мотивирано становище, с което приканва тази държава членка да вземе необходимите мерки, за да се съобрази с тези становища в срок от два месеца, считано от тяхното нотифициране. Заинтересованата държава членка отговаря на тези становища с известия от 3 септември 2002 г., 26 август 2004 г. и 7 април 2005 г.

16 Макар и да приема, че предоставените от Република Гърция сведения дават отговор по някои въпроси от нейните оплаквания, Комисията остава на становище, че държавата членка не е взела всички необходими мерки за транспониране на Директива 89/48. Поради това тя решава да предяви настоящия иск.

По иска

17 В исковата си молба Комисията излага седем оплаквания в подкрепа на иска си за неизпълнение на задължения. С оглед на представените от гръцкото правителство в писмения му отговор доводи и уточнения в писмената си реплика Комисията оттегля четвъртото и седмото оплакване, така че те не следва да бъдат разглеждани.

По първото оплакване, изведено от непризнаване на обучения, провеждани в рамките на споразумение за приравняване

18 Първото посочено от Комисията оплакване е изведено от системния отказ за признаване на дипломите, получени след обучения, проведени в рамките на споразумение, по силата на което обучение, проведено от частна организация в Гърция, се приравнява от компетентен орган на друга държава членка, която издава дипломи на студентите, следвали това обучение (наричано по-нататък „споразумение за приравняване“).

19 Безспорно е в това отношение, че Република Гърция запазва възможността за предоставяне на университетско и висше образование само за публични учебни заведения. Поради това тя отказва да признае проведените в рамките на споразумение за приравняване обучения, както и дипломите, издадени от компетентни органи на други държави членки след приключване на тези обучения.

20 Според Комисията този отказ представлява нарушение на член 1, буква а) и на член 3 от Директива 89/48. Тази институция поддържа, че дипломата, предоставена след приключване на обучение, проведено в рамките на споразумение за приравняване, е диплома, както е определена в член 1, буква а) от Директива 89/48, издадена от компетентен орган в друга държава членка, която следователно трябва да бъде призната от Република Гърция по силата на член 3 от същата директива.

21 Обратно, Република Гърция поддържа, че приемаща държава членка не е длъжна да признае диплома, издадена от компетентен орган в друга държава членка, когато тази диплома е издадена след завършване на образование, получено изцяло или отчасти в приемащата държава членка, и според законодателството на последната не е призната като диплома за висше образование.

22 Република Гърция отбелязва, от една страна, че по силата на членове 149 ЕО и 150 ЕО съдържанието и организацията както на образователната система, така и на професионалното обучение, са от компетентността на държавите членки. Поради това обученията, осъществявани на територията на държава членка, били подчинени на вътрешното право на тази държава, която била свободна да определи по-специално правната форма на висшите учебни заведения, както и съдържанието и нивото на университетското или висше образование, предоставяно от съществуващите на нейна територия публични или частни учебни заведения. Задължението за дадена държава членка да признае получено на нейна територия образование като университетско или висше образование, при положение че според националното право то не представлява такова образование, нарушавало разпределението на правомощията, произтичащо от членове 149 ЕО и 150 ЕО.

23 Република Гърция отбелязва в този контекст, че по силата на член 16 от гръцката конституция университетското и висшето образование се осъществяват в тази държава членка само и изключително от публични учебни заведения, тъй като създаването на висши училища от частноправни субекти е изрично забранено. Поради това била изключена всяка възможност за признаване като университетска диплома или диплома за висше образование на документ за образование, издаден от което и да било установено в Гърция частно училище.

24 От друга страна, що се отнася до специалните разпоредби на Директива 89/48, въпросът дали учебно заведение, намиращо се в държава членка, е „университет или висше учебно заведение“ или „друго учебно заведение със същото равнище на образование“, по смисъла на член 1, буква а), второ тире от Директива 89/48, би трябвало да се преценява само от гледна точка на правото на държавата членка, на чиято територия е проведено обучението. Следователно в конкретния случай качествата на съответните учебни заведения трябвало да се оценяват единствено от гледна точка на гръцкото право. Доколкото образованието, предоставяно в рамките на споразумение за приравняване, било предоставяно от намиращи се в Гърция учебни заведения, които не отговаряли на изискваните според гръцкото право условия, издаваните след завършване на това образование дипломи следователно не били дипломи по смисъла на член 1, буква а) от Директива 89/48. Поради това никакво задължение за признаване не произтичало по отношение на тези дипломи от Директива 89/48.

25 Комисията възразява в това отношение, че обучението, предоставено в рамките на споразумения за приравняване, както и издадените след завършване на такова обучение дипломи, спадат изцяло към образователната система на държавата членка, в която е установено издаващото дипломата учебно заведение, независимо от това в коя държава членка е проведено обучението. Следователно според Комисията държавата членка, в която се намира издаващото дипломата учебно заведение, е компетентна по силата на членове 149 ЕО и 150 ЕО да определи съдържанието и организацията на обученията, както и да оцени нивото на предоставяното образование. Също така член 16 от гръцката конституция не бил приложим по отношение на обученията, предоставяни в рамките на споразумения за приравняване, щом като те не спадат към гръцката образователна система.

Съображения на Съда

26 Без да се изключва прилагането на разпоредбите на член 4 от Директива 89/48, член 3, първа алинея, буква а) от същата дава на всеки молител, притежаващ „диплома“ по смисъла на тази директива, която диплома му позволява да упражнява регламентирана професия в държава членка, правото да упражнява същата професия във всяка друга държава членка.

27 Съдържащата се в член 1, буква а) от Директива 89/48 дефиниция на понятието „диплома“ въвежда известни резерви относно приложимостта на тази директива по отношение на квалификациите, придобити в трети държави.

28 За сметка на това нито член 1, буква а) от Директива 89/48, нито която и да било друга разпоредба от тази директива съдържа каквото и да било ограничение относно държавата членка, в която молителят трябва да е придобил професионалните си квалификации. В действителност от посочения член 1, буква а), първа

алинея изрично следва, че е достатъчно образованието да е получено „в преобладаващата си част в Общността“. Вече е било постановено, че този израз обхваща както образованието, получено изцяло в държавата членка, издала документа за въпросното образование, така и това, което е частично или изцяло получено в друга държава членка (Решение от 29 април 2004 г. по дело Beuttenmüller, C-102/02, Recueil, стр. I-5405, точка 41).

29 Впрочем никаква причина не би могла да оправдае подобно ограничение, доколкото главният въпрос с оглед на произнасянето по приложимостта на Директива 89/48 е дали молителят има право да упражнява регламентирана професия в дадена държава членка. Според въведената с тази директива система дипломата се признава не с оглед на иманентно присъщата стойност на обучението, след завършване на което е издадена, а поради това че открива възможност за достъп до регламентирана професия в държавата членка, където е била издадена или призната. Различия в продължителността или в съдържанието на полученото в друга държава членка образование в сравнение с това, което е предоставено в приемащата държава членка, при това положение не биха могли да са достатъчни, за да оправдаят отказ за признаване на съответната професионална квалификация. Ако са съществени, тези различия могат, в съответствие с член 4 от посочената директива, най-много да оправдаят изискването от страна на приемащата държава членка молителят да изпълни едната или другата от компенсаторните мерки, предвидени в тази разпоредба (вж. в този смисъл Решение по дело Beuttenmüller, посочено по-горе, точка 52 и Решение от 19 януари 2006 г. по дело Colegio, C-330/03, Recueil, стр. I-801, точка 19).

30 Общата система за признаване на дипломите за висше образование, предвидена в Директива 89/48, всъщност се основава на взаимното доверие, което държавите членки имат по отношение на предоставяните от тях професионални квалификации. Тази система по същество въвежда презумпция, според която квалификациите на молител, който има право да упражнява регламентирана професия в дадена държава членка, са достатъчни за упражняването на същата професия в останалите държави членки.

31 Вътрешноприсъщо е за тази система, която не въвежда никаква хармонизация на обученията, даващи достъп до регламентираните професии, само компетентните органи, издаващи дипломи, предоставящи такъв достъп, да проверяват в светлината на приложимите в рамките на тяхната система за професионално обучение

норми дали условията, които се изискват за тяхното издаване, са изпълнени. В това отношение може да се отбележи, че член 8, параграф 1 от Директива 89/48 задължава изрично приемащата държава членка да приеме при всички положения като доказателство за това, че условията за признаване на дадена диплома са спазени, удостоверенията и документите, издадени от компетентните органи на останалите държави членки. Следователно приемащата държава членка не би могла да изследва основанието, на което такива документи са били издадени, като същевременно разполага с възможността да осъществи контрол относно тези от определените в член 1, буква а) от Директива 89/48 условия, за които от съдържанието на посочените документи не личи да са вече спазени.

32 Следователно дали учебното заведение, в което титулярът е получил образованието си, е „университет или висше учебно заведение“ или „друго учебно заведение със същото равнище на обучение“, по смисъла на член 1, буква а), първа алинея, второ тире от Директива 89/48 следва да се преценява също само в светлината на нормите, приложими в рамките на системата за професионално обучение на държавата членка, на която е подчинен издаващият диплома компетентен орган.

33 Предлаганият в това отношение от Република Гърция подход, състоящ се в прилагане на нормите, приети от държавата членка, в която е получено образованието, всъщност би довел до това компетентните органи, издаващи дипломи, да бъдат задължени да третират заинтересованите лица, получили образование с равностойно качество, по различен начин според държавата членка, в която са получили това образование.

34 Следва да се отбележи по-нататък, че според самия текст на Директива 89/48 обучението не трябва непременно да е получено в университет или във висше учебно заведение. Всъщност според член 1, буква а), второ тире от тази директива е достатъчно това да е „учебно заведение със същото равнище на обучение“. Следователно наложеното от тази разпоредба условие няма за цел да гарантира, че учебното заведение отговаря на формални условия относно статута си, а се отнася основно до равнището на предоставяното обучение. Това условие е тясно

свързано с характеристиките на издадената диплома. Направената в това отношение преценка трябва следователно да е в правомощията на издаващия дипломата компетентен орган, който трябва да се увери, че същата се издава само на лица, достатъчно квалифицирани, за да упражняват регламентираната професия, до която тя дава достъп.

35 От изложените по-горе съображения следва, че член 1, буква а) и член 3 от Директива 89/48 следва да се тълкуват в смисъл, че приемаща държава членка е длъжна, при спазване на разпоредбата на член 4 от тази директива, да признае диплома, издадена от компетентен орган на друга държава членка, дори когато тази диплома е издадена след обучение, получено изцяло или отчасти в приемащата държава членка, и според законодателството на последната държава не е призната като диплома за висше образование.

36 Следва да се добави, че това тълкуване не поставя под съмнение отговорността на Република Гърция за съдържанието на образованието и организацията на образователната система.

37 В това отношение трябва най-напред да се отбележи, че Директива 89/48 не се отнася до признаването на документите за академично образование, а визира само професионалните квалификации, даващи достъп до регламентирани професии.

38 След това, противно на секторните директиви относно конкретни професии, Директива 89/48 няма за цел да хармонизира условията за достъп до упражняването на различните професии, по отношение на които се прилага, и държавите членки следователно остават компетентни да определят посочените условия в наложените от общностното право рамки (Решение от 7 септември 2006 г. по дело Price, C-149/05, Recueil, стр. I-7691, точка 54).

39 Накрая, въведеният с Директива 89/48 метод за признаване не води до автоматично и безусловно признаване на съответните дипломи, както и на съответните професионални квалификации. Всъщност член 4 от тази директива изрично допуска да бъдат налагани компенсаторни мерки, ако се окаже, че следваното от даден молител обучение се различава по своята продължителност или по своето съдържание от изискваното в Гърция обучение.

40 Също така, при положение че са издадени от компетентните органи на други държави членки само в светлината на приложимите в рамките на техните съответни системи за професионално обучение, дипломите, издадени след завършване на обучения, осигурени в рамките на споразумения за приравняване, не спадат, в контекста на Директива 89/48, към гръцката образователна система. Следователно целта да се осигури високо равнище на гръцките университетски обучения не е застрашена от тези обучения, осигуряването на чието качество е поверено на компетентните органи на останалите държави членки, издаващи удостоверяващите тези квалификации дипломи.

41 С оглед на изложените по-горе съображения следва да се приеме, че първото оплакване на Комисията е основателно.

По второто оплакване, изведено от липсата на избор между различни видове компенсаторни мерки

42 Член 5, параграф 1, буква b), bb) от Указ 165/2000 прогласява принципа, според който когато на даден молител следва да се наложат компенсаторни мерки,

последният има възможност да избира между стаж за приспособяване и изпит за правоспособност. Същата разпоредба съдържа дерогация от този принцип, формулирана по следния начин:

„Тази възможност за избор не се прилага по отношение на професиите, за чието упражняване се изисква точно познаване на националното право и чийто съществен и постоянен елемент е даването на съвети и/или оказването на помощ по националното право, нито за всички останали професии, които са предмет на различни специални разпоредби.“

43 Според Комисията тази разпоредба противоречи на член 4, параграф 1, буква б), трета алинея и на член 10 от Директива 89/48, доколкото тя въвежда изключение от принципа, според който молителят има възможност да избира вида компенсаторни мерки, не само що се отнася до професиите, предполагащи познаване на националното право, но и „до всички останали професии, които са предмет на различни специални разпоредби“.

44 Следва да се констатира, че второто посочено от Комисията оплакване е основателно по изложеното от нея съображение.

45 Впрочем Република Гърция признава основателността на това оплакване и уточнява, че спорната разпоредба произхожда от „законотворческа грешка“. Тя сочи, че е в ход процедура по приемане на президентски указ, с който се премахва съответната част от изречението.

По третото оплакване относно правомощията на Saeitte

46 Съгласно член 10, параграф 1, буква b), aa) и bb) от Указ 165/2000 на Saeitte са предоставени по-специално следните правомощия:

„разглеждането на всеки определящ за признаването на професионално приравняване въпрос и особено въпроса:

aa) дали учебното заведение, в което молителят е завършил професионалното си обучение, спада към висшето образование;

bb) дали молителят притежава професионален опит, в случай че продължителността на обучението е по-малка поне с една година от тази, която се изисква в Гърция за упражняването на същата професия.“

47 Според Комисията посочената по-горе разпоредба противоречи на член 8, параграф 1 от Директива 89/48, тъй като предоставя правомощие на орган на приемащата държава членка да проверява фактически елементи, които по силата на този член 8, параграф 1 са окончателно установени с удостоверения и документи, издадени от компетентните органи на държавата членка по произход.

48 Следва да се приеме, че третото посочено от Комисията оплакване е основателно по изложената от нея причина.

49 Впрочем Република Гърция признава основателността на това оплакване и посочва, че е в ход процедура по приемане на президентски указ, с който се отменя член 10, параграф 1, буква b), aa) и bb) от Указ 165/2000.

По петото оплакване, изведено от непризнаване на дипломите на наетите в публичния сектор лица

50 В четвъртото тире от исканията в исковата си молба Комисията повдига пето оплакване, свързано с нарастването на заплатите и с кариерното развитие на наетите в публичния сектор лица.

51 Според Комисията следваната от Saeitte и от различните служби от гръцкия публичен сектор административна практика противоречи на член 3 от Директива 89/48, тъй като работещите в публичния сектор притежатели на дипломи по смисъла на тази директива са лишени от възможността да им бъде признато професионално приравняване на техните документи с оглед на по-високо класиране в служебната йерархия или в заплащането и следователно от възможността да упражняват професията си при условия, идентични с тези, от които се ползват притежателите на национални дипломи.

52 Република Гърция оспорва тези твърдения. В писмената си дуплика тя изтъква, че разпоредбите на кодекса за публичната служба, приети със Закон 2683/1999 (ΦΕΚ Α'19), дават възможност на лицата, които са наети след влизането в сила на Указ 165/2000 и които смятат, че са били класирани неправилно в дадена категория длъжностни лица, да поискат да бъдат класирани отново на длъжности в по-високи степени, при условие че отговарят на предвидените в действащите разпоредби условия.

53 В отговор на поставен от Съда въпрос Република Гърция сочи, че правото на ново класиране се прилага по отношение на лицата, наети както преди влизането в сила на Указ 165/2000, така и след това.

54 Член 70, параграфи 1 и 2 от кодекса за публичната служба, цитиран по този повод от Република Гърция, има следното съдържание:

„Ново класиране в длъжност от по-висока категория

1. По негово искане длъжностно лице може да бъде класирано отново на свободна длъжност от по-висока категория в рамките на същото министерство или на същото публичноправно юридическо лице. Длъжностното лице трябва да отговаря на формалните и материалноправни условия, които се изискват за заемане на длъжността, на която е класирано. Длъжностно лице в срок на изпитване не може да бъде класирано отново.

2. Длъжностните лица, които при подаване на молбата си за назначаване отговарят на формалните изисквания за наемане на длъжност от по-висока категория, не могат да бъдат класирани отново преди изтичането на осем години от тяхното назначаване."

55 В хода на съдебното заседание Комисията изтъква, че тази разпоредба не гарантира правната сигурност, необходима за заинтересованите лица, които са били назначени преди влизането в сила на Указ 165/2000 на ниво, по-ниско от това, на което биха имали право, ако дипломите им са били признати в съответствие с член 3 от Директива 89/48. В това отношение Комисията отбелязва по-конкретно, че по силата на член 70, параграф 2 от кодекса за публичната служба длъжностно лице, класирано неправилно в дадена степен, трябва да чака осем години, считано от назначаването му, преди да може да бъде класирано отново на длъжност от по-висока категория.

56 Освен това в отговор на въпрос, поставен от Съда в съдебното заседание, Република Гърция потвърждава, че според текста на член 70, параграф 1 от кодекса за публичната служба лицата, които са били неправилно класирани, могат да поискат да бъдат класирани отново само ако се освободи длъжност от по-висока категория в същото министерство или същото публичноправно юридическо лице.

57 В хода на съдебното заседание Република Гърция заявява по тези въпроси, че „се задължава да разреши всички искания за ново класиране по най-добрия възможен начин“ и че винаги полага усилия да класира отново лицата, които трябва да бъдат класирани отново по силата на общностното право. Що се отнася до предвидения в член 70, параграф 2 от кодекса за публичната служба период на изчакване от осем години, тази разпоредба не се отнасяла до лицата, които поради грешка на администрацията не са били класирани от самото начало в степента, за която са могли да претендират. По-нататък Република Гърция посочва, че е готова да приведе в съответствие със задна дата положението на лицата, които не са били назначени с такава степен поради късното транспониране на Директива 89/48 в националния правов ред.

58 Важно е да се припомни, че разпоредбите на дадена директива трябва да се прилагат с неоспорима задължителна сила, с необходимите специфичност, точност и яснота, за да се спази изискването за правна сигурност. Не биха могли да се приемат в това отношение обикновени изявления като направените от Република Гърция в хода на съдебното заседание, които при наличието на изрични разпоредби на кодекса за публичната служба поддържат за заинтересованите правни субекти състояние на несигурност относно обхвата на техните права и задължения в сфера, регулирана от общностното право (в този смисъл вж. по-конкретно Решение от 24 март 1994 г. по дело Комисия/Белгия, C-80/92, Recueil, стр. I-1019, точка 20, Решение от 26 октомври 1995 г. по дело Комисия/Люксембург, C-151/94, Recueil, стр. I-3685, точка 18 и Решение от 27 февруари 2003 г. по дело Комисия/Белгия, C-415/01, Recueil, стр. I-2081, точка 21).

59 Поради това следва да се приеме, че петото посочено от Комисията оплакване е основателно, доколкото е изведено от обстоятелството, че Република Гърция не позволява в публичния сектор ново класиране в по-висока степен на лица, които са били назначени на по-ниско ниво от това, на което биха имали право, ако дипломите им са били признати от компетентния орган в съответствие с член 3 от Директива 89/48.

По шестото оплакване, изведено от условията за вписване в Гръцката техническа камара

60 В исковата си молба, в четвъртото тире от исканията си, Комисията прави и шесто оплакване, изведено от условията за вписване в Гръцката техническа камара (Techniko Epimelitirio Ellados, наричана по-нататък „ТЕЕ“).

61 В Гърция професията инженер е регламентирана професия, която може да се упражнява само от членовете на ТЕЕ. Последната е контролирано от Министерството на благоустройството публичноправно юридическо лице, създадено с президентски указ от 27 ноември и 14 декември 1926 г. относно кодификацията на разпоредбите и текстовете относно състава на ТЕЕ (FEK A' 430), изменен със Закон 1486/1984 (FEK A' 161) и с президентски указ 512/1991 от 30 ноември и от 12 декември 1991 г. (FEK A' 190).

62 Член 4, параграф 3 от Закон 1486/1984 предвижда по-конкретно, че ТЕЕ организира изпитите, издава разрешенията за упражняване на професията инженер в съответствие с действащите разпоредби и води регистрите на инженерите.

63 Междуведомствено постановление ED 5/4/3399 на министъра на благоустройството и на министъра на националното образование и религиозните въпроси от 14 септември 1984 г. (FEK B' 713) определя процедурата за издаване от ТЕЕ на разрешение за упражняване на професията инженер. Това междуведомствено постановление в единствения си член, параграфи 1 и 2 предвижда следното:

„1. Разрешението за упражняване на професията инженер се издава от ТЕЕ на дипломиралите се в националните висши училища инженери, както и на инженерите, дипломирали се в равностойни училища, установени в чужбина, след полагане на устен изпит.

2. Заинтересованите лица трябва да представят на ТЕЕ следните документи:

[…]

d) (за дипломите, издадени в чужбина) удостоверение за съответствие на представената диплома, издадено от междууниверситетския център за признаване на чуждестранни дипломи [(Diapanepistimiako Kentro Anagnoriseos Titlon Spoudon tis Allodapis, наричан по-нататък „Dikatsa“)];

[…]“

Доводи на страните

64 Според Комисията ТЕЕ поставя вписването в регистрите си на инженери, получили квалификация в друга държава членка и притежаващи диплома по смисъла на Директива 89/48, от една страна, в зависимост от успешното преминаване на конкурс, и от друга страна — от представянето на удостоверение за съответствие на тази диплома, издадено от Dikatsa. В това отношение тя се основава на текста на междуведомственото постановление ED 5/4/3399 и се позовава на оплаквания, според които десетки молби за вписване в ТЕЕ оставали без отговор.

65 Според Комисията тези изисквания противоречат на член 7, параграф 3 от Директива 89/48, щом като по силата на тази разпоредба едно професионално сдружение или организация може да постави придобиването на членство в зависимост от определени квалификации само при условията, предвидени в тази директива, а именно в членове 3 и 4 от нея.

66 Република Гърция признава изрично, че ТЕЕ не би могла да поставя вписването в регистрите си на инженери, притежаващи диплома по смисъла на Директива 89/48, в зависимост от успешното преминаване на конкурс или от представянето на удостоверение, издадено от Dikatsa. Щом като Saeitte, който единствен е компетентен в това отношение, е признал съответната диплома, ТЕЕ била длъжна да впише служебно заинтересования в регистрите си.

67 Република Гърция обаче оспорва от фактическа страна направеното от Комисията оплакване. Практиката на ТЕЕ била променена след приемането на Указ 165/2000, тъй като вписването на инженерите вече ставало автоматично, въз основа на признаване на дипломата от Saeitte.

68 Колкото до междуведомственото постановление ED 5/4/3399, то не се прилагало по отношение на притежателите на дипломи, попадащи в приложното поле на Директива 89/48 и признати по силата на Указ 165/2000. Въпросните конкурси се отнасяли само до останалите категории молители, желаещи да получат достъп до професията инженер в Гърция. Притежателите на дипломи, попадащи в приложното поле на Директива 89/48, били признати по силата на Указ 165/2000 и следователно не трябвало да се явяват на конкурс. Следователно самият факт, че обявлението за конкурс не споменава изрично притежателите на такива дипломи, не би могъл да представлява нарушение на Директива 89/48. В писмената си дуплика Република Гърция допълва, че ТЕЕ смята да измени обявленията за конкурси, за да не остане място за никакво съмнение.

69 Що се отнася до получените от Комисията оплаквания, Република Гърция настоява на факта, че всеки случай е различен, и сочи впрочем шест индивидуални случая, в които ТЕЕ реагирала веднага на молбите, като вписала заинтересованите лица в регистъра си.

70 Комисията отговаря, че член 1 от междуведомственото постановление ED 5/4/3399 споменава общо „дипломиралите се в националните висши училища инженери, както и инженерите, дипломирали се в равностойни училища в чужбина“, без да прави разграничение в зависимост от това дали съответните дипломи са били признати по силата на Указ 165/2000. Дори практиката на ТЕЕ да се е променила, сегашното положение било източник на правна несигурност за работниците мигранти.

Съображения на Съда

71 Както признава Република Гърция и както впрочем се установява от съдебната практика, ТЕЕ не би могла да поставя вписването в регистрите си на инженери, притежаващи диплома по смисъла на Директива 89/48, в зависимост от успешното преминаване на конкурс или от представянето на издадено от Dikatsa удостоверение (вж. в този смисъл Решение от 14 юли 2005 г. по дело Peros, C-141/04, Recueil, стр. I-7163, точки 35 и 39). Такива изисквания противоречат на член 3, първа алинея, буква а) от Директива 89/48.

72 Следва все пак да се отбележи, че в тази насока Комисията основава оплакването си изцяло на член 7, параграф 3 от същата директива.

73 Посоченият член 7, параграф 3 обаче се прилага само по отношение на регламентираните професии в приемащата държава членка от посочено или посочена в член 1, буква г), втора алинея от Директива 89/48 сдружение или организация.

74 В това отношение следва да се отбележи, че професионалните дейности, за които ТЕЕ отговаря, спадат не към член 1, буква г), втора алинея от Директива 89/48, а към член 1, буква г), първа алинея. Наистина в Гърция достъпът и упражняването на професията инженер са поставени със законодателни разпоредби в пряка зависимост от притежаването на диплома.

75 При тези обстоятелства шестото направено от Комисията оплакване не може да бъде уважено, при положение че се отнася единствено до една разпоредба на Директива 89/48, която в случая не е приложима. Поради това шестото посочено от Комисията оплакване следва да се отхвърли.

76 С оглед на всички изложени по-горе съображения следва да се приеме, че като

— не признава дипломите, издадени от компетентните органи да друга държава членка след обучения, получени в рамките на споразумение за приравняване,

— предвижда прилагането на компенсаторни мерки в по-голям брой случаи, отколкото допуска Директива 89/48,

— предоставя на Saeitte правомощието да преценява дали „учебното заведение, в което молителят е завършил обучението си, спада към системата на

висшето образование“ и в каква степен „молителят притежава необходимия професионален опит, в случай че продължителността на обучението е поне с една година по-малка от изискваната в Гърция за упражняването на същата професия“ и

— като не позволява в публичния сектор новото класиране в по-висока степен на лица, назначени на ниво, по-ниско от това, за което биха могли да претендират, ако дипломите им са били признати в съответствие с член 3 от Директива 89/48,

Република Гърция не е изпълнила задълженията, които има по силата на членове 1, 3, 4, 8 и 10 от Директива 89/48.

По съдебните разноски

77 Съгласно член 69, параграф 3 от Процедурния правилник Съдът може да разпредели разноските, ако всяка от страните е загубила по едно или няколко от предявените основания. Освен това съгласно член 69, параграф 5 от Процедурния правилник страна, която направи отказ от иск или оттегли иск или жалба, се осъжда да заплати съдебните разноски, ако това е било поискано. При тези обстоятелства Република Гърция следва да бъде осъдена да заплати две трети от разноските на Комисията и да се приеме, че в останалата част всяка от страните следва да понесе направените от нея съдебни разноски.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

1) Като

— **не признава дипломите, издадени от компетентните органи на друга държава членка след обучения, осъществени в рамките на споразумение, по силата на което обучение, осъществено от частна организация в Гърция, се приравнява от посочените органи,**

— **предвижда прилагането на компенсаторни мерки в по-голям брой случаи, отколкото допуска Директива 89/48/ЕИО на Съвета от 21 декември 1988 година относно обща система за признаване на дипломите за висше образование, издадени след завършването на професионално образование и обучение с минимална продължителност от три години, изменена с Директива 2001/19/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2001 година,**

— **предоставя на Съвета, отговарящ за приравняването на професионалните квалификации в документите за висше образование, правомощието да преценява дали „учебното заведение, в което молителят е завършил обучението си, спада към системата на висшето образование“ и в каква степен „молителят притежава необходимия професионален опит, в случай че продължителността на обучението е поне с една година по-малка от изискваната в Гърция за упражняването на същата професия“ и**

— **не позволява в публичния сектор новото класиране в по-горна степен на лица, назначени на ниво, по-ниско от това, за което биха могли да претендират, ако дипломите им са били признати в съответствие с член 3 от Директива 89/48, изменена с Директива 2001/19,**

Република Гърция не е изпълнила задълженията, които има по силата на членове 1, 3, 4, 8 и 10 от Директива 89/48, изменена с Директива 2001/19.

2) **Отхвърля иска в останалата му част.**

3) **Осъжда Република Гърция да заплати две трети от разноските на Комисията на Европейските общности и понася направените от нея съдебни разноски.**

4) **Комисията на Европейските общности понася една трета от направените от нея съдебни разноски.**

Подписи